

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sancti Gregorii Papæ Primi Cognomento Magni Opera

In Tres Tomos Distributa. Ex quamplurimis MSS. Codicibus emendata ;
Additæ Sunt Quædam Notæ in Dialogos & Epistolas ejusdem S. Gregorii

Gregor <I., Papst>

Lutetia Parisiorum, 1675

Testimonia Et Elogia Veterum Scriptorum, de libris Moralibus sancti
Gregorii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74915)

TESTIMONIA ET ELOGIA VETERUM
 Scriptorum, de libris Moralibus sancti Gregorii.

ISIDORI HISPALENSIS.

REGORIUS Papa, Romanae Sedis Apostolicae Praefulus, compunctione ^{1. fid. lib. de} timoris Dei plenus, & humilitate summus, tantumque per gratiam sancti ^{ill. Eccles.} Spiritus, scientiae lumine praeditus, ut non modo illi praesentium tempo- ^{scrip. c. 27.} rum quisquam doctorem, sed nec in praeteritis quidem illi par fuerit unquam. Is, efflagitante Leandro Episcopo, librum beati Job mystico morali sensu disseruit, totam prophetiae ejus historiam in triginta quinque voluminibus largo eloquentiae fonte explicavit: in quibus quidem quanta mysteria sacramentorum aperiantur, quanta sint in amore vitae aeternae morum praecipua, vel quanta clareant ornamenta verborum, nemo sapiens explicare valebit, etiam si omnes artus ejus verterentur in linguas.

JOANNIS DIACONI.

REGORIUS à multis enixè rogatus, maximeque à Leandro Hispalensi Episcopo, qui pro causis Wisigothorum legatus eodem tempore Constantinopolim ^{Jo. Disc. Kr. c. 17. de vit. in S. Greg.} venerat, compulsus est, ut librum beati Job, multis involutum mysteriis, enodaret. Neque ille negare potuit opus, quod sibi amor fraternus multis utile imponebat futurum, sed eundem librum, quo modo juxta literam intelligendus, qualiter ad Christi & Ecclesiae sacramenta referendus; quo sensu, unicuique fidelium sit aptandus, per trifarias intelligendi species miranda ratione perdocuit: in quibus tamen ita de virtutibus vitiisque disseruit, ut non solum videatur eadem verbis exponere, sed formis quodam modo visibilibus, seu palpabilibus demonstrare.

ADONIS VIENNENSIS IN CHRON.

REGORIUS, adhuc Apocrisarius Romanae Ecclesiae in Constantinopoli, libros ^{Chr. atar. 6.} triginta quinque expositionis in Job condidit: atque Eutychium, ejusdem urbis Episcopum, in fide nostrae resurrectionis errasse, Tiberio praesente, ita ut convicit, Imperator librum ipsius Eutychii, quem de resurrectione scripserat, flammis cremari debere deliberaret.

HONORII AUGUSTODUNENSIS.

REGORIUS, Romanae urbis Episcopus, organum sancti Spiritus, incompara- ^{1. m. lib. de} bilis omnibus suis praedecessoribus, multa praesole praeciosa, ac praesobryzo auro ^{scrip. Eccl.} pretiosa scripsit. Ad Leandrum Episcopum, librum Job triginta & quinque voluminibus, largo eloquentiae fonte explicavit.

SIGBERTI GEMBLACENSIS.

REGORIUS, natione Romanus, ex Praetore Urbano, Monachus Abbas, septi- ^{L. de scrip. Eccles. c. 46.} mus Romanae Ecclesiae Levita, Apocrisarius Papae Romanae Ecclesiae, multa scripsit. Rogatus à Leandro Hispalensi Episcopo, librum Job exposuit tripliciter, historicè, allegoricè & moraliter, & librum dividens in sex libros, consummavit hoc mirabile opus in triginta quinque libris.

JOANNIS TRITHEMII.

REGORIUS Papa primus, ex Monacho Ordinis sancti Benedicti, patriam Ro- ^{L. de scrip. Eccl.} manam, post Pelagium Pontificem sedit in cathedra Petri annis tredecim, mensibus sex: vir in divinis Scripturis eruditissimus, & in saecularibus literis utique doctissimus, Theologorum princeps, splendor Philosophorum, & Rhetorum lumen; vita & conversatione integer, atque sanctissimus: cui, divinas Scripturas explananti, Spiritus sanctus aliquoties visibili specie apparuit, eique arcana mysteriorum eorundem in visibili magisterio reseravit. Ad Leandrum Hispalensem Episcopum, Moralium in librum Job triginta quinque libros scripsit.

GREGORIUS JOANNI SUBDIACONO RAVENNAE.

ILLUD autem, quod ad me quorundam relatione perlatum est, quia reverendissi- ^{Ex epist. 22. lib. 10. Reg.} mus frater & Coepiscopus meus Marinianus legi commenta beati Job publice ad vigilias faciat, non grate suscepi: quia non est illud opus populare, & rudibus auditoribus impedimentum magis, quam provecum generaret. Sed dic ei, ut commenta Psalmodum legi ad vigilias faciat, quae mentes saecularium ad bonos mores praecipue informant. Neque enim volo, dum in hac carne sum, si qua dixisse me contigit, ea facile hominibus innotesci. Hos tamen libros in expositionem Job mittit in Hispaniam ad Leandrum Episcopum, ut ex epistola sequenti intelligi licet.

GREGORIUS LEANDRO EPISCOPO HISPANIARUM.

QUANTO ardore videre te sitiam, quia valde me diligis in tui tabulis cordis ^{Lib. 4. ep. 46. Reg.} leges. Sed quia longo terrarum spatio distinctum te videre, nequeo, unum, quod

S. Greg. Tom. I.

M

mihī de te dictavit charitas, feci, ut librum regulæ Pastoralis, quem in Episcopatus mei exordio scripsi, & libros, quos in expositionem beati Job iam dudum me fecisse cognovisti, sanctitati vestræ communi filio Probino Presbytero venienti transmittere curavi. Et tuæ quidem charitati in eo opere tertiæ & quartæ partis codices non transmisisti, quia eos solum invenio, quos ex eisdem partibus codices jam monasteriis dedi. Hos itaque sanctitas tua studiosè percurrat, & peccata mea studiosius delectat, ne mihī culpæ gravioris sit, quòd quasi scire videor, quòd agere prætermitto.

GREGORIUS JOANNI EPISCOPO SYRACUSANO.

Reg. lib. 6.
n. 177. ep. 3.

PRÆTEREA audio, quòd aliqua de his quæ scripsisse me memini, fraternitas vestra ad mensam suam coram extraneis legi faciat: quòd mihī non videtur esse faciendum; quia hoc, quòd vos pro charitate facitis, possunt quidam, quantum ad me est, vanæ gloriæ deputare.

HOS porro Commentarios in Iob quinque & triginta libris distributos, breviter summarumque libris parvulis decem Simo Affligentis Monachus collegit: Odo autem Abbas Cluniacensis uno tantum volumine, eoque exiguo, & Garnerus Canonicus S. Vict. Pat. f. sexdecim libris complexi sunt. Id verò ab illis factum est, ut uberrima S. Gregorii doctrina, brevi comprehensa, facilius mente animoque percepta, tanquam epitome quædam usui offerret, non modo ad regulas interpretandi sacram Scripturam, sed ad normam vite recte sancteque instituende.

DE INVENTIONE LIBRORUM MORALIUM SANCTI GREGORII.

Ex præcedentibus edit.

al. Tais

BEATUS GREGORIUS Papa librum B. Iob, petente S. Leandro Hispanensi Episcopo, exposuit, sicut in Prologo Moralium patenter videri potest, & ei expositum tradidit. Illeque expositum eum in Hispaniam ad sedem Hispanensem detulit. Hispanensis autem civitas vulgari nomine Sibia vocatur, & est metropolis Hispania. Decedente ergo B. Leandro, S. Isidorus, germanus eius, doctor præcipuus, loco eius factus est Archiepiscopus. Post cuius decessum, libri Moralium, quos B. Leander attulerat, ita per negligentiam perditum sunt, ut in tota Hispania non invenirentur. Post aliquot ergo annos Cyndesindus Rex Hispania Concilium triginta Episcoporum in urbe Toletana congregavit: ubi querimonia facta de amissione Moralium, unanimi consilio Episcoporum, præfatus Rex Tagionem Casaraugustanum Episcopum Romanum misit cum epistolis ad Papam, pro quærendis eisdem libris. Erat enim Tagio Episcopus divine Scripture amator ferventissimus. Venit ergo Romam, præfatisque regalibus epistolis & muneribus, cum de die in diem videret petitionem suam à Papa differri, quasi præ multitudine aliorum librorum, illi, quos quærebat, non possent in archivio Sedis Apostolica reperiri, ad ultimum postulavit, ut saltem sibi licentia daretur, una nocte integra in Ecclesia B. Petri vigilandi & orandi. Qua accepta, cum enixius obsecraret Deum, ut jam jamque sui itineris effectus prosperaretur, ecce circa mediam noctem in ipso orationis fervore persistens, vidit totam Ecclesiam immenso lumine repleri. Deinde prospicit magnam reverendorum virorum, niveis vestibus indutorum, multitudinem, januam Ecclesie ingredientem, & decenti ordine binos & binos ad altare S. Petri tendentem. Cumque nimio terrore perterritus, de loco, in quo stabat, se movere non auderet, ecce vidit duos ex eis de cœtu illorum egressos ad se venientes. Ex quibus unus dulciter salutans eum, percontatur quis esset, unde & cur venisset, & cur ea hora ibi vigilaret. Episcopo verò ad singula respondente, totamque itineris sui & orationis causam referente, is, qui advenerat, digitum protendens: In serinio, inquit, illo, quòd cernis, continentur libri, quos quæris. Tunc verò Episcopus fiducia assumpta: Obsecro, inquit, mi Domine, ut mihī servo tuo pandere digneris, quenam sit illa quam cerno, tam præclara virorum processio? Protinus ille respondens: Duo, inquit, illi, quos præcedentes, seque invicem manu inserta vides complectentes, beati Apostolica Sedis Pontifices. Et eodem ordine, quo eos in Episcopatu sunt sequuti, etiam nunc eos sequuntur. Et sicut hanc Ecclesiam in vita sua dilexerunt, ita & nunc post obitum diligunt, & frequenter eam invisere veniunt. Tunc Episcopus: Oro, inquit, mi Domine, ut dicas mihī, quisnam tu ipse sis. Ille respondit: Ego sum Gregorius, pro cuius libris tanti itineris laborem sustinisti. Ideoque nunc veni, ut tua satisfacere petitioni. Tunc Episcopus inquit: Obsecro, Domine mi, si hic est, mihī dicas quisnam istorum est beatus Pater Augustinus, cuius libros non minus quàm tuos dilexi. Respondit: B. Augustinum virum excellentissimum, de quo quæris, altior à nobis continet locus. Hæc dixit, statimque cum socio, qui secum venerat, ad cœtum aliorum rediit. Postea vidente Episcopo, omnes simul ad altare B. Petri reverenter submissis capitibus inclinantes, eodem quo venerant ordine, januam Ecclesie repetierunt, & cum lumine, quòd prius viderat, recesserunt. Mandè autem factò, præfatus Episcopus Domino Papa cuncta quæ viderat, retulit. Sicque acceptos & descriptos libros Moralium, in Hispaniam reportavit. Hancque visionem eis deinceps prænotari & præscribi iussit.

